

Čís. 9871.

Je výslovným prohlášením ve smyslu § 579 obč. zák., odvětil-li zůstavitel na dotaz svědka po přečtení listiny, nadepsané testament, »že jest to správné«.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1930, Rv II 424/29).

Zůstavitelka Anna T-ová zanechala dvě závěti, starší ze dne 20. prosince 1926, v níž ustanovila universálním dědicem Františka L-a, pozdější ze dne 1. července 1927, v níž ustanovila dědici Marii L-ovou a Josefa L-a. Byv poukázán na pořad práva, žaloval František L. Marii L-ovou a Josefa L-a, by bylo zjištěno, že písemné poslední pořízení Anny T-ové ze dne 1. července 1927 jest neplatné. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y : Dne 1. července 1927 byl Vincenc F. povolán k zůstavitelce, jež mu sdělila, že chce pořídit testament, dodávajíc, že již jednou tak učinila, že však dřívější svou poslední vůli chce pozměnit. Zůstavitelka zároveň sdělila, jak si to přeje, načež se Vincenc F. odebral do vedlejší světnice, by vyhotovil písemnost. Učiniv tak, prohlásil F., že potřebují svědky posledního pořízení, načež bylo posláno pro Dra Václava G-a, kterýž ihned s sebou vzal Františka Sch-a. Dr. G. viděl písemnost, F-em sepsanou, na zásuvkové skříni, vzal tento arch do rukou a přečetl jeho obsah v přítomnosti zůstavitelky a ostatních dvou svědků (F-a a Sch-a) úplně (v celém obsahu) i s nadpisem »testament«, otázav se pak Anny T-ové, zda s obsahem této písemnosti souhlasí, k čemuž tato odvětila, že jest to správné (»Es ist so richtig«). Na to podepsala T-ová a pak jako svědci Dr. G., Vincenc F. a František Sch. Podle § 579 obč. zák. vyžaduje se k platnosti poslední vůle, by zůstavitel před třemi způsobilými svědky výslovně prohlásil, že spis obsahuje jeho poslední vůli. Zákon ovšem požaduje výslovné prohlášení a nespokojuje se pouhým potvrzením, jež učiněno mlčky nebo znamením, nevyklučuje pochybnosti, protože jest si pomáhati různými výklady nebo závěry. Ovšem šlo by příliš daleko, kdyby se zákonu přikládal ten smysl, že zůstavitel musí učiniti své prohlášení přesně slovy zákona. Ale vždy musí zůstavitel výslovně prohlásiti, a to tak, že vzhledem k okolnostem případu nemůže býti o tom pochybnosti, že písemnost, kterou mají dožádaní svědci podepsati, obsahuje jeho poslední vůli. Zůstavitel musí nepochybným prohlášením projevit před svědky, že, co jim k podpisu předkládá, jest jeho poslední vůlí, takže i svědci, podepisující, jsou si toho vědomi, že svými podpisy stvrzují poslední vůli (rozh. nejvyššího soudu čís. 6765, 6661). V souzeném případě bylo zjištěno, že spis v přítomnosti všech svědků byl přečten celým obsahem i s nadpisem »Testament« a že zůstavitelka na dotaz jednoho svědka, zda s obsahem spisu souhlasí, to potvrdila a spis před svědky podepsala. O tom, že spis obsahuje poslední vůli zůstavitelky, nemohlo tedy býti pochybnosti aniž o tom, že jeho obsah odpovídá vůli zůstavitelky. Jde v souzeném případě o ústní a výslovné prohlášení

ve smyslu § 579 obč. zák., nikoliv o pouhé konkludentní činy, na příklad kývnutí hlavy neb jiné pochybné znamení, a zákon k dosažení účelu, jež sleduje, nepožaduje více. (Viz Ehrenzweig II. 400). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, podanému jen pro nesprávné právní posouzení rozepře, nepodařilo se vyvrátiti správné a s předpisy zákona se srovnávající právní důvody nižších soudů. Že se prohlášení zůstavitelovo o písemné poslední vůli podle § 579 obč. zák. nemusí státi doslova těmi výrazy, jakých zákon užívá, uznává dovolatel již sám. Nový předpis třetí dílčí novely, že zůstavitel musí před třemi svědky výslovně prohlásiti, že spis obsahuje jeho poslední vůli, má jen ten význam, že se prohlášení musí státi slovy, nikoli mlčky nebo pouhým znamením. Dovolatel snaží se dolíčiti, že obřadnost poslední vůle vyžaduje, by prohlášení zůstavitelovo o sobě, bez ohledu na jeho souvislost s jinými skutečnostmi a bez ohledu na okolnosti, za nichž bylo učiněno, nepřipouštělo pochybnosti o svém smyslu, míní, že prohlášení musí obsahovati slova »má poslední vůle, můj testament«, »tak se má státi po mé smrti« a dovozuje, že v souzeném případě nevyhovuje prohlášení této podmínce, poněvadž zůstavitelka odpověděla na otázku svědka, zda souhlasí s obsahem právě přečtené poslední vůle, jenom »es ist so richtig«, kteráž slova prý nemohou býti pokládána za výslovné prohlášení, že přečtený spis obsahuje její poslední vůli. K vyvrácení těchto právních námitek dostačuje poukázati na ustanovení § 581 obč. zák., podle něhož má zůstavitel, neumí-li čísti, potvrditi, že se spis, jedním svědkem mu v přítomnosti druhých dvou svědků přečtený, srovnává s jeho vůlí. I toto potvrzení musí se podle nynějšího doslovu § 579 obč. zák. státi výslovně, nikoli tedy mlčky neb pouhým příkývnutím, ale jinak se k jeho účinnosti nevyžaduje nic jiného, než že jest svobodné, vážné, určité a srozumitelné (§§ 565 a 869 obč. zák.). Jelikož také v souzeném případě byla sepsaná poslední vůle i s nápisen: »testament« přede všemi třemi svědky zůstavitelce přečtena, a nemůže býti pochybováno o tom, že zůstavitelka odpovědí »es ist so richtig« na otázku, zda souhlasí s přečteným testamentem, zřetelně projevila, že se jeho obsah srovnává s její vůlí, byla tato odpověď dostatečným prohlášením ve smyslu § 579 obč. zák.

Čís. 9872.

Význam opravy rozsudku podle druhé věty § 419 c. ř. s.

Pro obsah a rozsah odvolání není zpravidla rozhodným rozsudek prohlášený, nýbrž písemně vyhotovený.

Vyznačení oprav ve vyhotovení rozsudku není podmínkou účinnosti oprav.